

Hallituksen esitys Eduskunnalle katujen kunnossa- ja puhtaanapitoa sekä katumaksua koskevan lainsäädännön muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Vuoden 1980 alussa tulivat voimaan laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta sekä laki kunnalle suoritettavasta katumaksusta. Ensimmäiset katumaksut määrättiin vuonna 1981.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on korjata lakien soveltamisessa havaittuja epäkohtia ja puutteita. Myös eduskunta on edellyttänyt lakeihin tehtäviksi eräitä muutoksia.

Katujen kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus ehdotetaan pysytettäväksi ennallaan. Kunnalla olisi edelleen oikeus ottaa korvausta vastaan huolehtiakseen kiinteistönomistajille kuuluvista kunnossapitotehtävistä. Lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jolla kunnalle näistä kunnossapitotehtävistä aiheutuneet kustannukset voitaisiin nykyistä tasapuolisemmin jakaa kiinteistönomistajien kesken. Lisäksi kunta voisi hakemuksesta ottaa suorittaakseen kiinteistönomistajalle kuuluvat poikkeuksellisen raskaat kunnossa- ja puhtaanapitotehtävät tai osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin.

Muutoksenhakua koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettaviksi niin, että ensimmäisenä muutoksenhakuportaana olisi kunnanhallitus, jolle olisi tehtävä oikaisuvaatimus, ja jatkovalitukselle asetettaisiin muutoksenhakurajoituksia. Lisäksi esityksessä ehdotetaan selvennettäviksi säännöksiä, jotka koskevat muun muassa kiinteistöjen arvon määrittämistä sekä katumaksun suorittamisvelvollisuuden huojentamista. Kunnan oikeutta myöntää helpotuksia katumaksuun ehdotetaan laajennettavaksi. Lisäksi kunta voisi esityksen mukaan päättää, ettei katumaksulakia vuosina 1982—84 sovellettaisi toteutumattomilla rakennuskaava-alueilla tai niiden yhtenäisillä osilla.

Lain muutos on tarkoitus saattaa voimaan heti kun eduskunta on sen hyväksynyt, jotta se voitaisiin ottaa huomioon vielä tämän vuoden katumaksuja määrättäessä.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Vuoden 1980 alusta tulivat voimaan laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/78), jäljempänä kunnossa- ja puhtaanapitolaki, ja laki kunnalle suoritettavasta katumaksusta (670/78), jäljempänä katumaksulaki. Katumaksulakia muutettiin ennen sen voimaantuloa annetulla lailla (946/79) lähinnä valtionosuutta koskevien säännösten osalta. Lokakuussa 1981 annettiin laki erästä poikkeuksesta lakiin kunnalle suoritet-

tavasta katumaksusta (708/81). Se antoi kunnille mahdollisuuden siirtää vuonna 1981 määrättävän katumaksun määrittämisen ja maksuunpanon vuoden 1981 loppuun.

Kunnossa- ja puhtaanapitolaissa säädetään yleiseen käyttöön luovutettujen katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta asemakaava-alueella. Mitä laissa on säädetty asema-kaavasta, kadusta ja tontista koskee vastaavasti rakennuskaavaa, rakennuskaavatietä ja rakennuspaikkaa. Kadun kunnossapito kuuluu pääsääntöisesti kunnalle. Tontinomistajan tehtävänä on pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä

käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjunnasta jalkakäytävällä. Tontinomistajan velvollisuutena on myös poistaa tarvittaessa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuojia ja sadevesikouru vapaana lumesta sekä jäädä. Lisäksi tontinomistajan tehtäviin kuuluu pitää tontin kohdalla oleva katu puhtaana.

Tontinomistajien välinen kunnossapitovelvollisuuden jakautuminen on koettu epätasaiseksi, koska velvollisuus koskee vain niitä tontinomistajia, joiden kiinteistön kohdalla on jalkakäytävä. Erityisesti alueilla, joissa on yksipuolisia jalkakäytäviä on kunnossapitovelvollisuuden jakautumista pidetty epäoikeudenmukaisena. Lain 8 §:n mukaan kunnalla on oikeus keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan ottaa hoitaakseen tontinomistajalle kuuluvia kunnossapitotehtäviä. Jos kunta on esimerkiksi ottanut hoitaakseen jalkakäytävien talvikunnossapidon on korvaus perittävä niiden tonttien omistajilta, joiden kiinteistön kohdalla on jalkakäytävä.

Kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden jakautuminen tontinomistajien ja kunnan välillä ehdotetaan säilytettäväksi ennallaan. Kaikkien kunnossapitotehtävien siirtämistä lailla kunnan hoidettavaksi ei ole pidetty tarkoituksenmukaisena, koska tällöin kiinteistöjen kunnossapitoluosto ja talonmieskunta jäisi hyödyntämättä. Kunnalla olisi edelleen oikeus ottaa huolehtiakseen joko kokonaan tai osittain tontinomistajalle kuuluvista kunnossapitotehtävistä. Näistä tehtävistä perittävä korvaus ehdotetaan jaettavaksi nykyistä tasaisemmin tontinomistajien kesken. Korvausten perimisestä ehdotetaan lakiin otettavaksi kolme eri vaihtoehtoa.

Lakiin ehdotetaan myös otettavaksi säännös, joka antaa kunnalle mahdollisuuden ottaa tontinomistajien kunnossa- ja puhtaanapitotehtävät suorittaakseen, milloin niiden täyttäminen jonkin tontin osalta olisi tontin käyttötarkoitus ja kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden laajuus huomioon ottaen erityisen raskasta.

Katumaksulain mukaan asemakaava-alueella olevan kiinteistön omistajan tulee suorittaa kunnalle katumaksua katujen rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi. Katumaksu määräytyy maksuvelvollisen kiinteistön arvon, kiinteistön kohdalla olevan kadun laadun sekä kunnalle katujen rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneiden kustannusten perusteella. Mitä katumaksu-

laissa säädetään kadusta ja asemakaavasta, on vastaavasti voimassa rakennuskaavatiestä ja rakennuskaavasta.

Katumaksut määrättiin ensimmäisen kerran vuonna 1981 kunnille vuonna 1980 aiheutuneiden katujen rakentamis- ja kunnossapitokustannusten perusteella. Kokonaisuudessaan katujen rakentamis- ja kunnossapitokustannukset olivat vuonna 1980 noin 1 200 miljoonaa markkaa. Katumaksulain 9 §:n mukaiset rakentamiskustannukset olivat 560 miljoonaa markkaa ja kunnossapitokustannukset 128 miljoonaa markkaa eli yhteensä 680 miljoonaa markkaa. Näistä kustannuksista katumaksun perusteena oli 60 % eli 408 miljoonaa markkaa. Vuonna 1981 katumaksut määrättiin yhtenä kolmasosana täydestä katumaksusta. Lain 26 §:n siirtymäsäännöksen nojalla osa rakentamiskustannuksista jätettiin perimättä. Kun lisäksi otetaan huomioon lain 20 ja 28 §:n mukaiset helpotukset, on katumaksujen tuotto kunnille arvioitu noin 123 miljoonaksi markaksi.

Katumaksulain soveltamisessa on havaittu useita epäkohtia ja puutteita. Lakiehdotuksessa on osittain otettu huomioon eduskunnan lausumassa 9 päivänä lokakuuta 1981 esitetyt näkökohdat. Lakiehdotukseen ei kuitenkaan tässä vaiheessa ole voitu ottaa säännöksiä valtionosuuden korottamisesta. Sisäasiainministeriön tarkoituksena on asettaa toimikunta laatimaan ehdotus katumaksulainsäädännön kokonaistarkistuksesta. Tässä yhteydessä tullaan selvittämään myös mahdollisuudet valtionosuuden lisäämiseen. Sen sijaan lakiehdotukseen sisältyy katumaksulain 25 §:n 2 momentin muutosehdotus siitä, että katumaksut vielä vuosina 1983—84 määrättäisiin kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta. Lain 26 ja 27 §:n säännösten ensimmäinen siirtymäkausi päättyy vuoden 1984 lopussa. Lisäksi vuoteen 1985 mennessä saataneen voimaan toimikunnan ehdotukset lainsäädännön uudistamisesta. Lakiehdotukseen ei myöskään sisälly ehdotusta lain 26 ja 27 §:n muuttamisesta. Ennen asemakaavalain tai rakennuslain voimaantuloa luovutetuille kiinteistöille kuuluvien helpotusten poistamista ei ole enää tässä vaiheessa pidettävä tarkoituksenmukaisena, ottaen huomioon, että muutos voisi vaikuttaa vain vuosien 1983—84 katumaksuihin. Lisäksi muutos olisi koskenut vain niin sanottuja vanhoja kaupunkia, joiden katumaksuprosentit eivät ole kohtuuttoman korkeita nykyisellään.

Kiinteistöjen arvon määrittäminen koskevaa lain 4 §:ää ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että se vastaa verotuslain 71 §:ää (1002/77). Verolautakunta ei enää vahvista verotusarvoja vaan perusteet, joiden mukaan verotoimisto laskee verotettavan tulon ja varallisuuden äyrimäärän ja menot.

Laissa ei ole riittävän selvästi määritelty verolautakunnan ja arviomiesten toimivallan rajoja. Arviomiehiä koskevia säännöksiä on tarkistettava. Laista puuttuvat muun muassa säännökset arviomiesten varajäsenistä ja säännökset puheenjohtajan määräämisestä ovat vajavaiset.

Jos kiinteistö rajautuu useaan katuun, määräytyy kiinteistön maksuluokka nykyisin sen kadun mukaan, joka on laadultaan parhain. Tätä ehdotetaan muutettavaksi niin, että maksuluokka vastedes määräytyisi sen kadun mukaan, jolta liikenne kiinteistölle pääasiallisesti tapahtuu.

Nykyisin kunnanhallituksella on oikeus oikaista katumaksu, jos se laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi on määrätty virheellisesti tai jäänyt kokonaan määräämättä. Oikaisusäännöksen soveltamisalan suppeudesta johtuen on jouduttu valittamaan lääninhallitukseen sellaisissakin tapauksissa, joissa katumaksu olisi voitu oikaista kuntatasolla. Tammikuun alussa 1982 lääninoikeuksissa oli vireillä 5 334 katumaksuvalitusta. Näistä on arvioitu noin 40 % koskevan kiinteistön arvoa ja noin 40 % kiinteistön maksuluokkaa. Lain oikaisu- ja muutoksenhakujärjestelmän selventämiseksi, virheiden korjaamisen nopeuttamiseksi sekä muutoksenhakuviranomaisten käsiteltäväksi tulevien asioiden määrän vähentämiseksi ehdotetaan, että ensimmäisenä muutoksenhakuasteena olisi kunnanhallitus, jolle olisi tehtävä katumaksua koskeva oikaisuvaatimus. Hylätystä oikaisuvaatimuksesta voisi valittaa lääninoikeudelle ja sen päätöksestä edelleen korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Näille jatkovalituksille ehdotetaan asetettaviksi markkamääräiset muutoksenhaku-rajoitukset.

Lisäksi lakiin ehdotetaan otettaviksi säännöksiä, joilla kunnan harkintavaltaa katumaksu- ja määrättäessä lisättäisiin. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi 10 a §, jossa kunnanhallitukselle annettaisiin oikeus päättää, että katumaksuna perittävät kustannukset voitaisiin siirtää perittäviksi seuraavana vuonna, jos kustannusten määräämisestä ja perimisestä aiheutuvat hallintokustannukset ovat perittäviin kustannuksiin verrattuna suhteettoman suuret.

Lain 20 §:ään ehdotetaan otettavaksi säännös, jossa kunnalle annettaisiin mahdollisuus alentaa katumaksua, jos sitä erittäin painavasta syystä on pidettävä kohtuuttomana.

Lain mukaan maksuvelvollisia ovat kaikki ne, jotka omistavat asema- tai rakennuskaava-alueella tontin tai rakennuspaikan tai tällaisena käytetyn kiinteistön. Maksuvelvollisuuden piirissä ovat siten myös toteuttamattomilla rakennuskaava-alueilla sijaitsevat kiinteistöt. Niiden alueiden osalta, joille kunta ei ole rakentanut eikä lähivuosina rakenna rakennuskaavateitä ja joiden tiestö ei sovellu kaavan mukaiseen rakentamiseen, ei maksuvelvollisuutta voida aina pitää perusteltuna, varsinkin, jos alue on lähes rakentamatta. Kunnan päätösvaltaa ehdotetaan lisättäväksi tältä osin niin, että kunnanvaltuusto voisi laissa mainituin edellytyksin päättää jättää tällaiset alueet siirtymäkautena 1982—84 lain soveltamisen ulkopuolelle. Sama koski myös niitä rakennuskaava-alueita, joiden kaava on päätetty kumota (29 §).

2. Valmisteluvaiheet

Hyväksyessään vuonna 1979 lain kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain muuttamisesta eduskunta edellytti, että hallitus seuraa lain 13 §:n mukaisten valtionosuuksien jakautumista eri kuntien kesken ja erityisesti tarkkailee valtionosuuksien suhdetta katumaksun perusteena oleviin keskimääräisiin kunnossapitokustannuksiin eri kunnissa, huomioon ottaen myös tiestön erilaisen rakenteen. Mikäli valtionosuuksien jakautumisessa ilmenee eri kuntien kesken epäoikeudenmukaisuutta, eduskunta edellyttää hallituksen saattavan tämän eduskunnan tietoon ja tarvittaessa tekevän esityksiä asiantilan korjaamiseksi.

Hyväksyessään vuonna 1981 ehdotuksen laiksi erästä poikkeuksesta lakiin kunnille suoritettavasta katumaksusta (hall. es. 99/1981 vp.) eduskunta edellytti, että hallitus antaa viipymättä ja viimeistään vuoden 1981 loppuun mennessä esityksen katumaksulakiin tulevista muutoksista. Siinä on otettava huomioon valtionosuuden korottaminen samoin kuin korjattava ne puutteellisuudet, joiden on muun muassa havaittu liittyvän ensisikin siirtymäsäännöksiin, joissa ennen asemakaavalain tai rakennuslain voimaantuloa rakennetuille kiinteistöille ei enää tulisi kuulua

erityisasemaa, toiseksi kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuuden jakautumiseen, joka eräiltä osin ja erityisesti jalkakäytäviin liittyen voi johtaa asukkaiden epätasapuoliseen kohteluun, sekä kolmanneksi tapauksiin, joissa pientaajamissa, samoin kuin rakentamattomilla tai vähäisesti rakennetuilla alueilla kannetaan katumaksua, vaikka niillä ei ole rakennettu katuja tai rakennuskaavateitä.

Lakiehdotus on valmisteltu sisäasiainministeriön asettamassa työryhmässä, jossa on ollut edustettuina sisäasiainministeriö, liikenneministeriö, tie- ja vesirakennushallitus, verohallitus, kuntien keskusjärjestöt, Suomen Kiinteistöliitto ja Teollisuuden Keskusliitto.

Työryhmän työtä varten on sisäasiainministeriön toimeksiannosta suoritettu 34 kuntaan kohdistunut otantatutkimus eduskunnan lausunnossa esitettyjen muutosten vaikutuksista.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotus valtionosuuden huomioonottamisesta etukäteen katumaksuja määrättäessä tulee myös

pienentämään katumaksuja erityisesti lainmuutoksen voimaantulovuonna, jolloin tulisi otettavaksi vähennyksenä huomioon kahden vuoden valtionosuus.

Kunnossa- ja puhtaanapitolain muutosehdotuksella ei juuri ole vaikutuksia kiinteistönomistajien, kunnan ja valtion väliseen kustannusten jakoon. Lakiehdotuksen 8 §:n 4 momentin soveltaminen siirtäisi tosin kiinteistönomistajien kustannuksia jossakin määrin kunnan vastattavaksi. Toisaalta säännöksen soveltaminen vaikuttaisi kiinteistöjen keskinäisiin suhteisiin siten, että myös ne kiinteistöt, joiden kohdalla ei ole jalkakäytävää, joutuisivat osallistumaan niistä aiheutuneisiin kustannuksiin. Lainkohtaa tultaneen soveltamaan lähinnä kunnissa, joissa on vähän jalkakäytäviä. Tämän vuoksi ja koska kustannukset jakautuisivat kaikille katumaksuvelvollisille, on sen vaikutus katumaksuun arvioitu hyvin vähäiseksi. Toisaalta nämä lisäkustannukset ovat katumaksulain 13 §:n nojalla valtionosuuteen oikeuttavia. Valtiolla aiheutuvien lisäkustannusten määrä on tässä vaiheessa vaikea arvioida. Todennäköisesti säännöksen vaikutus on erittäin vähäinen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotukset

1.1. Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta

1 §. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan selvennettäväksi poistamalla vuokra-alueella olevia rakennuksia ja laitteita koskeva maininta tarpeettomana.

4 §. Säännöksen sanamuotoa ehdotetaan tarkistettavaksi niin, että siinä mainitaan kadun kunnossapidon kuuluvan kunnalle. Katuun kuuluu luonnollisesti paitsi ajorata myös jalkakäytävä. Jalankulku- ja polkupyörätie on myös katu, jos se sijaitsee asemakaavassa kaduksi varatulla alueella. Täten jalankulkuliikenteelle varattuun erilliseen tien osaan sovelletaan jalkakäytäviä koskevia säännöksiä.

Säännöksestä ehdotetaan tarpeettomana poistettavaksi 2 momentti. 1 ja 3 momentti ehdotetaan yhdistettäväksi. Lisäksi pykälän sanamuotoon ehdotetaan kielellisiä tarkistuksia.

8 §. Kunnalla ehdotetaan edelleen säilytettäväksi oikeus ottaa joko kokonaan tai osittain huolehtiakseen tontinomistajalle lain mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä. Tästä aiheutuvien kustannusten perimisen osalta lakiin ehdotetaan otettavaksi kolme eri vaihtoehtoa. Kunnalla olisi edelleen mahdollisuus ottaa kiinteistönomistajan kunnossapitotehtävät hoitaakseen lääninhallituksen vahvistamaa taksoa vastaan. Taksoa koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi niin, että lääninhallituksen vahvistettavaksi alistettaisiin taksa, joka sisältäisi maksun määräämisen perusteet, mutta ei sen sijaan katuja, joita päätös koskee.

Milloin kiinteistönomistajille kuuluvien kunnossapitotehtävien siirtämistä kunnalle koskeva päätös koskisi tiettyä asemakaava-aluetta tai sen osaa, voitaisiin kustannukset periä tämän alueen yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta katumaksulain 4 §:n mukaisten kiinteistöjen arvojen mukaisessa suhteessa. Kiinteistön maksuluokka

ei vaikuttaisi näihin arvoihin. Kustannukset jaettaisiin kaikkien kunnossa- ja puhtaanapitolain soveltamisalaan kuuluvien tonttien omistajien kesken siitä riippumatta, onko tontin kohdalla jalkakäytävää vai ei. Säännöksen tarkoituksena on antaa kunnalle mahdollisuus tasata kunnossapitorasitusta sellaisilla kaava-alueen osilla, joissa on yksipuolisia jalkakäytäviä.

Kolmas kustannusten perimisvaihtoehto koski tapauksia, joissa kunta päättäisi ottaa tontinomistajalle kuuluvat kunnossapitotehtävät joko kokonaan tai osittain hoitaakseen kaikilla asemakaava-alueilla. Tällöin nämä kustannukset olisivat katumaksulain 8 §:n 2 momentin mukaisia katumaksun perusteena olevia kunnossapitokustannuksia ja ne perittäisiin katumaksun yhteydessä. Nämä kustannukset olisivat myös valtionosuuteen oikeuttavia katumaksulain 13 §:n nojalla. Tämä vaihtoehto on tarkoitettu lähinnä kuntia varten, joissa on vähän jalkakäytäviä.

Jos kunta 8 §:n mukaisesti ottaisi huolehtiakseen tontinomistajille kuuluvista kunnossapitotehtävistä, vastuu kunnossapidon laiminlyönnistä aiheutuneesta vahingosta siirtyisi yleisten vahingonkorvausoikeudellisten periaatteiden mukaan kunnalle niiden tehtävien osalta, jotka se on ottanut hoitaakseen.

8 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös siitä, että ennen kunnossapitotehtävien ottamista kunnan huolehdittavaksi koskevan päätöksen tekemistä on niitä tontinomistajia, joita päätös koskee, kuultava. Päätösehdotus pidettäisiin julkisesti nähtävänä 14 päivän ajan tai se annettaisiin kirjatulla kirjeellä tiedoksi niille tontinomistajille, joita se koskee. Viimeksi mainittua tiedoksiantotapaa tulisi käyttää silloin, kun päätösehdotus koskee vain muutamia tontinomistajia. Muistutus ehdotuksen johdosta olisi tehtävä 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtävillesasettamisesta tai tiedoksisaannista.

Lain 8 §:ssä tarkoitettua järjestelyä koskeva päätös olisi niissä tapauksissa, joissa kustannukset perittäisiin joko taksalla tai kiinteistön arvojen mukaisessa suhteessa, annettava todistettavasti tiedoksi tontinomistajille. Tiedoksianto voisi tapahtua myös kirjatulla kirjeellä.

13 §. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan yhdenmukaisuuden vuoksi muutettavaksi vastaavasti kuin 8 §:n 2 momenttia.

15 §. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi viimeinen virke virheellisenä, koska jalkakäytävien päällysten uusiminen on jo nykyisen lain mukaan kunnan tehtävä.

18 §. Muutoksenhakusäännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että muutosta rakennuslautakunnan päätökseen haetaan lääninoikeudelta. Tämä aiheuttaa muutoksen myös 2 momenttiin.

19 a §. Kunnossa- ja puhtaanapitolain mukaisten tontinomistajan velvollisuuksien täyttäminen saattaa eräissä poikkeustapauksissa muodostua kohtuuttoman raskaaksi. Tämän vuoksi ehdotetaan lakiin otettavaksi uusi 19 a §, jonka mukaan kunta voi hakemuksesta ottaa suoritukseen tontinomistajan kunnossapitotehtävät kokonaan tai osittain tai osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin, jos lain mukaisten velvollisuuksien täyttäminen jonkin tontin osalta olisi erityisestä syystä kohtuuttoman raskasta. Tällaisena erityisenä syynä voi olla esimerkiksi kunnossapitotehtävien poikkeuksellisen suuri määrä huomioon ottaen tontin käyttöarvoitus. Lumen poisajovelvollisuus saattaa esimerkiksi katujen kulmassa olevalle kiinteistölle muodostua kohtuuttoman raskaaksi.

1.2. Laki kunnalle suoritettavasta katumaksusta

4 §. Pykälässä säädetään siitä, miten katumaksun perusteena olevan kiinteistön arvo määrätään. Arvostaminen tapahtuu pääsääntöisesti varallisuusverotuksessa vahvistettujen perusteiden mukaisesti. Lainkohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiinteistön arvona pidetään sille viimeksi toimitetussa varallisuusverotuksessa verolautakunnan tai muutoksenhakuviranomaisen vahvistamien perusteiden mukaan määrättyä arvoa ottamatta huomioon tulo- ja varallisuusverolain 46 ja 50 §:ssä tarkoitettuja alennuksia. Kiinteistön arvona on siis rakennusten osalta jälleenhankinta-arvo ja tontin osalta verotusarvo. Tällöin on otettu huomioon verotuslain muuttamisesta annettu laki (1002/77), jonka mukaan verolautakunta vahvistaa perusteet verotettavalle tulolle ja varallisuudelle sekä vero toimisto laskee verotettavan tulon ja varallisuuden.

Pykälän 1 momentin mukaan kiinteistön sijaintikunnan verolautakunta vahvistaisi edelleen perusteet myös kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan ja muun tulo- ja varallisuusverolain 14 §:n 3 kohdassa tarkoitetun yhteisön omistaman kiinteistön arvon määrittämistä varten. Käytännössä verotusarvojen vahvistaminen tapahtuu joko säännönmukaisen verotuksen tai osakeiden verotusarvojen vahvistamisen yhteydessä.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös niistä tapauksista, jolloin kunnanhallituksen valitsevat neljä arviomiestä määräävät kiinteistön arvon. Arviomiesten toimivalta olisi verrattain laaja. Arviomiesten tulisi vahvistaa kiinteistön arvo kaikissa niissä tapauksissa, joissa katumaksuvelvolliselle kiinteistölle ei verotuksessa ole vahvistettu verotusarvoa tai joissa verotusarvoa ei sellaisenaan voida käyttää katumaksun perusteena. Tällaisia tapauksia voisivat esimerkiksi olla valtion, seurakunnan, kuntainliiton, urheiluseuran, työväenyhdistyksen ja poliittisen puolueen omistamat kiinteistöt. Arviomiesten arvioitaviksi tulisivat lisäksi kiinteistöt, joiden verotusarvo on jäänyt määräämättä. Kolmantena ryhmänä arviomiesten arvioitaviksi tulisivat kiinteistöt, joille on määrätty verotusarvo, mutta joista vain osa sijaitsee asematai rakennuskaava-alueella. Arviomiesten arvioitaviksi tulisivat myös kiinteistöt, joiden kiinteistöjaotusta on muutettu siten, ettei muutosta tosiasiaassa ole verotuksessa otettu huomioon.

Arviomiehiä koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkistettaviksi. Arviomiesten puheenjohtajaa koskeva säännös ehdotetaan siten täsmennettäväksi, että siitä selvästi ilmenee, mikä toimielin määrää puheenjohtajan ja kenet tehtävään voidaan valita. Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös arviomiesten varajäsenistä. Muilta osin arviomiehiin ehdotetaan soveltuvin osin noudatettavaksi, mitä kunnallislaissa (953/76) on kunnallisesta lautakunnasta säädetty. Näin ollen arviomiehiä koskisivat kunnallislain säännökset lautakunnan toimikaudesta, päätösvaltaisuudesta, päätöksentekojärjestyksestä ja jäsenien palkkioista ja korvauksista. Sitä vastoin verotoimiston edustajaan ei sovellettaisi lautakunnan jäsenen vaalikelpoisuutta koskevia säännöksiä.

Pykälän 3 momentiksi ehdotetaan otettavaksi voimassa olevan 4 §:n 5 momentissa oleva säännös sellaisten kiinteistöjen arvosta, jotka sijaitsevat liikenne-, vaara- tai erityisalueella samoin kuin muulla alueella, jota ei asemakaavassa ole varattu pääasiallisesti rakentamista varten. Tällaisten kiinteistöjen arvoa määrättäessä tulee ottaa huomioon alueella olevat rakennukset ja rakennelmat sekä niiden käyttötarkoituksen edellyttämä rakennuspaikka. Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi joitakin kielellisiä tarkistuksia.

5 §. Jos kiinteistö rajautuu useaan katuun, määräytyy kiinteistön maksuluokka pykälän 3 momentin perusteella sen kadun mukaan,

joka on laadultaan parhain. Tätä säännöstä on tulkittava niin, ettei kiinteistön maksuluokka voi määräytyä sellaisen kadun mukaan, jolta kaavan mukaan ei voi saada kiinteistölle liitty-mää. Jos sen sijaan liittyminen korkeampi-luokkaiseen katuun esimerkiksi maasto-olosuh-teiden vuoksi ei ole mahdollista tai jos liikennöinti tontille muusta syystä tosiasiallisesti tapahtuu alempilukkoisen kadun kautta, on katsottu, että kiinteistön maksuluokka kuitenkin määräytyy korkeampi-luokkaisen kadun perusteella. Näin ollen sorapäällysteisten katujen varrella olevat kulmatontit, jotka toiselta sivultaan rajoittuvat kestopäällystettyyn katuun, joutuvat maksamaan suuremman katumaksun kuin muut saman kadun varrella olevat tontit, vaikka liikennöinti niille tapahtuisi saman sorapäällysteisen kadun kautta. Tätä on pidettävä ilmeisenä epäoikeudenmukaisuutena. Tämän vuoksi ehdotetaan momenttia muutettavaksi niin, että kiinteistön maksuluokka määräytyisi sen kadun mukaan, jolta liikenne kiinteistölle pääasiallisesti tapahtuu.

7 §. Valtionosuuden huomioonottamista katumaksua määrättäessä ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiinteistönomistajien maksu- osuuteen saatavaksi arvioitu valtionosuus vähennettäisiin etukäteen asianomaisen vuoden katumaksuprosenttia laskettaessa. Jos valtionosuus poikkeaa arvioidusta otetaan muutos huomioon seuraavan vuoden katumaksuprosenttia laskettaessa.

8 §. Kunnossa- ja puhtaanapitolain muutosesityksen johdosta ehdotetaan katumaksulain 8 §:n 2 momenttia tarkistettavaksi niiden kustannusten osalta, joita ei pidetä kadun kunnossapitokustannuksina.

9 §. Säännöstä, joka koskee muistutuksen tekemistä kunnanhallituksen ehdotuksesta kadun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneiden kustannusten vahvistamisesta, ehdotetaan selvennettäväksi siten, että muistutus ehdotuksen johdosta olisi jätettävä kunnanhallitukselle nähtävilläpitoajan (14 päivän) kuluessa.

10 ja 19 §. Katumaksujen perimiskustannusten vähentämiseksi ehdotetaan 10 §:n 2 momenttiin otettavaksi säännös siitä, että kunnanhallitus voi ottaa huomioon katumaksujen perinnästä vuosittain aiheutuneet kustannukset päättää markkamäärän, jota pienemmät katumaksut jätetään perimättä. Käytännössä tämä merkitsisi sitä, että kunnan katumaksujen perintätavasta riippuen alle 5—20 markan suu-

ruiset katumaksut voitaisiin jättää perimättä. Nämäkin katumaksut merkitään maksuunpanoluetteloon, mutta niitä ei peritä. Vastaavasti lain 19 §:n 3 momenttiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan alle 10 markan suuruista, liikaa maksettua katumaksua ei tarvitse palauttaa. Takaisinmaksun yhteydessä suoritettava korko ehdotetaan määriteltäväksi laissa 12 prosentiksi.

10 a §. Katumaksuna perittävät katujen rakentamis- ja kunnossapitokustannukset saattavat kunnissa, joissa katujen rakentaminen ja kunnossapito on vähäistä, olla niin pienet, että katumaksujen määräämisestä ja maksuunpanosta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset ovat niihin verrattuina suhteettoman suuret. Kunnanhallitukselle ehdotetaan annettavaksi oikeus päättää, että katumaksujen määrääminen ja maksuunpano tällaisissa tapauksissa siirretään seuraaviin vuosiin. Näin siirretyt kustannukset olisi perittävä kuitenkin viimeistään joka kolmas vuosi. Jos kiinteistön omistaja tai haltija vaihtuu lainkohdassa tarkoitettuna aikana, olisi uusi omistaja tai haltija 10 a §:n 2 momentin nojalla vastuussa myös aikaisemmilta vuosilta siirretyistä katumaksuista, vaikka ne eivät vielä olisi erääntyneet.

11 §. Lain 4 §:n muuttamisen johdosta ehdotetaan 11 §:n 1 momentti tarkistettavaksi siten, että verotoimistojen tulee ilmoittaa veropiirin alueella olevien kuntien kunnanhallituksille kiinteistöille lain 4 §:n 1 momentin nojalla määrätty arvot ja tarvittaessa niiden perusteet katumaksun määräämisvuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Arviomiesten työtä varten tulee verotoimistojen antaa heidän käyttöönsä kiinteistöjä arvioitaessa tarvittavat verotoimistossa olevat muutkin tiedot. Tätä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi 11 §:n 2 momentiksi.

Kunnan viranomaisten salassapitovelvollisuutta koskeva säännös ehdotetaan siirrettäväksi 3 momentiksi ja se koskisi myös niitä tietoja, joita arviomiehet saavat verotoimistosta.

16 §. Muutoksenhakua ja oikaisua koskevat säännökset ehdotetaan muutettaviksi paikallisen oikaisumenettelyn pohjalle. Sen mukaan maksuvelvollisen, joka ei tyydy hänelle määrättyyn katumaksuun, olisi ensin vaadittava kunnanhallitukselta oikaisua. Oikaisuvaatimus olisi tehtävä katumaksun määräämisvuotta seuraavien viiden vuoden kuluessa. Oikaisumenettelyn laajentamisen tarkoituksena on nopeuttaa ja tehostaa virheellisten katumaksujen

korjaamista. Tällöin lääninoikeuksiin tehtävät valitukset vähenisivät. Kunnanhallitus voisi oikaista katumaksun muun muassa niissä tapauksissa, joissa katumaksun perusteena oleva kiinteistön arvo on veroviranomaisen tai arviomiesten lausunnon perusteella todettu virheelliseksi. Oikaisu-aikaa ehdotetaan pidennettäväksi viiteen vuoteen, jolloin on otettu huomioon muun muassa verovalitusten käsittelyn vaatima aika. Katumaksun oikaisu tulisi vireille maksuvelvollisen kirjallisesta hakemuksesta.

Muutoksenhakua koskevia säännöksiä ehdotetaan selvennettäväksi lisäämällä nimenomainen säännös siitä, että oikaisua vaadittaessa ja siten vastaavasti myös valitettaessa voidaan hakea muutosta myös lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti vahvistettuun kiinteistön arvoon. Tämä on tarpeen, jottei ensin tarvitse hakea muutosta kiinteistön verotusarvoon, jotta voisi hakea muutosta katumaksuun sillä perusteella, että kiinteistön arvo on virheellinen. Tämä on useissa tapauksissa mahdotontakin, sillä kiinteistön verotusarvo voi varallisuusverotuksessa verrattain harvoin olla verovalituksen kohteena. Varallisuusveroa maksavia on vähän ja toisaalta katumaksuvelvollisina on useita sellaisia kiinteistöjä, jotka eivät varallisuusverotuksessa ole lainkaan verotuksen kohteena. Katumaksua koskevan oikaisuvaatimuksen yhteydessä voidaan oikaisua vaatia sekä veroviranomaisten vahvistamiin kiinteistöjen verotusarvoihin että arviomiesten vahvistamiin arvoihin. Sen sijaan kiinteistöjen arvojen määrääminen lain 4 §:n nojalla on katsottava sellaiseksi valmistelua koskevaksi päätökseksi, josta kunnallislain 139 §:n 3 momentin nojalla ei saa erikseen valittaa. Samalla ehdotetaan lainkohdassa oleva virheellinen viittaus 8 §:ään korjattavaksi 9 §:ksi.

17 §. Nykyinen itseoikaisusäännös jäisi koskemaan vain maksuvelvollisen vahingoksi tapahtuvaa oikaisua. Sen edellytykset säilyisivät ennallaan. Säännös antaa kunnalle mahdollisuuden kahden vuoden kuluessa oikaista erehdyksen vuoksi kokonaan tai osittain määräämättä jääneen katumaksun. Kunnanhallituksen tämän pykälän mukaan tekemään päätökseen voisi maksuvelvollinen vaatia oikaisua 16 §:n mukaisesti.

17 a §. Jos kunnanhallitus on kokonaan tai osittain hylännyt asianomaisen oikaisuvaatimuksen, hän voisi tehdä asiassa valituksen lääninoikeuteen. Jotteivät lääninoikeudet tukkeutuisi valituksista, jotka koskevat suhteellisen vähäi-

siä summia, ehdotetaan säännökseen otettavaksi muun muassa jakolainsäädännössä käytössä oleva muutoksenhakurajoitus. Sen mukaan jatkovalitusoikeutta lääninoikeuteen ei olisi, jos muutoksenhakuintressi ilmeisesti ei ole enempää kuin 200 markkaa.

17 b—d §. Lakiin ehdotetaan otettavaksi uusi säännös, joka koskee jatkovalitusta lääninoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Säännökseen on myös otettu muutoksenhakurajoitus, joka markkamäärältään vastaa jakolain 332 §:n (321/72) 1 momentin 9 kohdan säännöstä, sekä valituslupaa koskeva säännös. Mikäli lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi olisi tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi, voitaisiin asianomaiselle myöntää valituslupa markkamääräisestä muutoksenhakurajoituksesta huolimatta. Valituslupan myöntäisi korkein hallinto-oikeus. Valituslupahakemus olisi toimitettava joko lääninoikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmentenä päivänä päätöksen tiedoksisaannista. Muutoin valituslupaan sovellettaisiin muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain valituslupaa koskevia säännöksiä.

20 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan kunta voi asianomaisen kiinteistönomistajan hakemuksesta alentaa kiinteistölle määrättyä katumaksua, jos sitä erittäin painavasta syystä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana. Tällainen tilanne saattaa syntyä silloin, kun kiinteistön rakennus poistetaan lopullisesti käytöstä, mutta rakennusta ei vielä ole ehditty purkaa.

23 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi sisäasiainministeriön ja liikenneministeriön toimivallan jakoa koskevilta osin.

25 §. Katumaksut määrättiin ensimmäisen kerran eli vuonna 1981 yhdeksi kolmasosaksi täydestä katumaksusta. Vuonna 1982 ne määrätään kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta. Tämän säännöksen voimassaoloaikaa ehdotetaan pidennettäväksi siten, että myös vuosina 1983—84 katumaksut määrättäisiin kahdeksi kolmasosaksi täydestä katumaksusta. Mikäli vuosina 1982—84 perittäviä kustannuksia siirretään 10 a §:n mukaisesti myöhemmin perittäviksi, tulee maksuvelvollisten saada 25 §:n 2 momentin mukainen alennus katumaksuun. Tätä koskeva säännös ehdotetaan lisättäväksi 25 §:n 3 momentiksi.

28 §. Lain 28 §:n siirtymäkauden säännöstä ehdotetaan muutettavaksi siten, että se koskisi kaikkia niitä tapauksia, joissa katumaksu kunnan erityisten olosuhteiden johdosta joidenkin kiinteistöjen osalta muodostuu poikkeavan suureksi ja kiinteistöille ilmeisen kohtuuttomaksi. Näissä tapauksissa sisäasiainministeriö voisi lain voimaantulosta laskettavan viiden vuoden siirtymäkauden aikana asianomaisen kunnan esityksestä vuosittain päättää, että katumaksu peritään näiltä kiinteistöiltä laskelmallista määrää pienempänä.

29 §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi siirtymäkautta koskeva 29 §. Erilliset rakennuskaava-alueet tai niiden yhtenäiset osat, joilla kunta ei ole rakentanut rakennuskaavateitä ja joiden tiestö ei sovellu kaavan mukaiseen rakentamiseen, voitaisiin kunnanvaltuuston päätöksellä jättää vuosina 1982—84 lain soveltamisen ulkopuolelle. Päätöksen edellytyksenä olisi ehdotuksen mukaan, että alueella on vain vähäisessä määrin rakennuksia.

Myös rakennuskaava-alueet, joiden kaava on päätetty kumota voitaisiin kunnanvaltuuston päätöksellä jättää maksuvelvollisuuden ulkopuolelle. Säännöstä ei ole kuitenkaan tarkoitettu sovellettavaksi niissä tapauksissa, jolloin kaava on päätetty kumota uuden kaavan laatimista silmälläpitäen.

2. Voimaantulo

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on ne hyväksynyt. Jotta lainmuutokset ehtisivät vaikuttaa vuonna 1982 määrättäviin katumaksuihin, olisi lakiehdotukset saatava hyväksytyksi eduskunnassa kuluvan kevätistuntokauden aikana.

Katumaksulain 16—17 d §:n säännöksillä pyritään selventämään katumaksulain muutoksenhakujärjestelmää, nopeuttamaan virheiden korjaamista sekä vähentämään muutoksenhakuviranomaisten käsiteltäväksi tulevien asioiden määrää. Vuoden 1982 alussa lääninoikeuksissa oli vireillä 5 334 katumaksua koskevaa valitusta. Suuri osa valituksista johtuu katumaksun perusteissa olevista virheistä, jotka kunnanhallitus voisi oikaista muutettavaksi ehdotetun 16 §:n nojalla.

Tämän vuoksi ja ottaen muutoinkin huomioon lääninoikeuksissa vireillä olevien asioiden suuren määrän (57 000 asiaa), ehdotetaan ka-

tumaksulain 16—17 d §:n säännöksiä sovellettaviksi jo vuodelta 1981 määrätyistä katumaksuista tehtäviin valituksiin. Lääninoikeuksissa olevien ruuhkien vähentämiseksi ehdotetaan myös ne lain voimaantullessa vireillä olevat valitukset, joiden osalta kunta ei siihen mennessä ole antanut selitystä, siirrettäviksi

asianomaiselle kunnanhallitukselle käsiteltäviksi 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuina oikaisuvaatimuksina.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (669/78) 1 §:n 3 momentti, 4 ja 8 §, 13 §:n 2 momentti, 15 § sekä 18 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 8 a ja 19 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty kiinteistönomistajasta ja kiinteistöstä, koskee vastavasti tontinvuokra- tai maanvuokrasopimuksen nojalla kiinteistön haltijana olevaa vuokramiestä.

2 luku

Kunnossapito

4 §

Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjunnasta jalkakäytävällä. Lisäksi tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuojja ja sadevesikouru vapaana lumesta ja jäästä.

8 §

Kunnalla on oikeus kokonaan tai osittain

ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle 4 §:n mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä siten kuin 2—4 momentissa säädetään.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitettujen kunnossapitotehtävien huolehtiakseen keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan. Korvauksena perittävän maksun määräämisen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Kunta voi myös päättää, että 1 momentissa tarkoitettujen kunnossapitotehtävien suorittamisesta kunnalle aiheutuneet kustannukset peritään vuosittain päätöksessä määrättävällä alueella sijaitsevien, yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 4 § 1 ja 2 momentin mukaisesti vahvistettujen arvojen mukaisessa suhteessa. Kustannusten vahvistamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 9 §:ssä on säädetty.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitettujen kunnossapitotehtävien suorittaakseen kaikilla kunnan asemakaava-alueilla kokonaan tai osittain, jolloin kustannuksia voidaan pitää kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaisina kustannuksina.

8 a §

Ennen 8 §:ssä tarkoitettua järjestelyä koskevan päätöksen tekemistä on päätösehdotus pi-

deittävä julkisesti nähtävänä vähintään 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty, tai annettava tiedoksi niille tontinomistajille, joita ehdotus koskee. Muistutus ehdotusta vastaan on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai tiedoksisaamisesta.

Päätös, jolla kunta ottaa huolehtiakseen tontinomistajan kunnossapitotehtävistä 8 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun tavoin, on annettava tontinomistajille todistettavasti tiedoksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätösehdotus ja päätös voidaan tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 8 §:n säännösten estämättä antaa tiedoksi myös siten, että se annetaan kirjatussa kirjeessä postin kuljetettavaksi tontin osoitteella taikka tiedossa olevalla tontin omistajan tai haltijan muulla osoitteella varustettuna.

3 luku

Puhtaanapito

13 §

Korvauksena perittävän maksun määrääminen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

2.

Laki

kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnalle suoritettavasta katumaksusta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (670/78) 4 §, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 ja 16 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti, 23 § sekä 25 §:n 2 momentti ja 28 §,

näistä 23 § sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (946/79), sekä

lisätään lakiin uusi 10 a, 14 a, 17 a, 17 b, 17 c ja 17 d § sekä 20 §:ään uusi 2 momentti, 25 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 29 § seuraavasti:

4 §

Kiinteistön arvona pidetään tätä lakia sovellettaessa sille viimeksi toimitetussa varallisuusverotuksessa verolautakunnan tai muutoksenhakuviranomaisen vahvistamien perusteiden mu-

4 luku

Erinäiset säännökset

15 §

Rakennuslautakunnan on yhdessä poliisiviranomaisten kanssa valvottava, että kadun kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus asianmukaisesti täytetään.

18 §

Tämän lain nojalla annettuun rakennuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta läänioikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Lääninoikeuden päätökseen sekä lääninhallituksen 16 §:n 4 momentin nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

19 a §

Jos tämän lain mukaisten velvollisuuksien täyttäminen jonkin tontin osalta olisi erityisesti syystä kohtuuttoman raskasta, voi kunta hake-
muksesta ottaa tontinomistajan kunnossapitotehtävät suorittaakseen kokonaan tai osittain taikka osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

nan ja muun tulo- ja varallisuusverolain 14 §:n 3 kohdassa tarkoitetun yhteisön omistaman kiinteistön arvon määrittämistä varten.

Milloin kiinteistölle ei 1 momentin mukaisesti ole vahvistettu arvoa tai kiinteistöjaotusta on katmaksun määrittämistä vuotta edeltäneenä kalenterivuotena muutettu taikka kiinteistöstä vain osa sijaitsee asemakaavassa rakentamiseen varatulla alueella, kiinteistön arvon määrittävät 1 momentissa tarkoitettuja perusteita noudattaen kunnanhallituksen valitsema neljä arviomiestä. Arviomiehistä yhden tulee edustaa kuntaa ja yhden kiinteistönomistajia, minkä lisäksi yksi tulee valita sen veropiirin virkamiehistä, johon asianomainen kunta kuuluu. Arviomiesten puheenjohtajaksi kunnanhallitus määrää arviomiehistä sen, joka ei edusta mainittuja tahoja. Arviomiehille valitaan kullekin henkilökohtainen varajäsen. Muutoin arviomiehistä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnallisesta lautakunnasta on kunnallislaissa (953/76) säädetty.

Määrättäessä sellaisen kiinteistön arvoa, joka sijaitsee liikenne-, vaara- tai erityisalueella taikka muulla alueella, jota ei ole asemakaavassa määrätty pääasiallisesti rakentamista varten, tulee ottaa huomioon alueella olevat rakennukset ja rakennelmat sekä niiden käyttö- ja tarkoituksen edellyttämä rakennuspaikka.

Arvioitavasta kiinteistöstä maksuvelvollisen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä annettava arviomiehille kiinteistön arvon määrittämiseksi tarvittavat tiedot.

5 §

Jos kiinteistö rajoittuu useaan katuun, määräytyy kiinteistön maksuluokka sen kadun mukaan, jolta liikenne kiinteistölle pääasiallisesti tapahtuu.

7 §

Katmaksuprosenttia laskettaessa otetaan kadun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheutuneina kustannuksina huomioon 60 prosenttia kunnalle katmaksun vahvistamista välittömästi edeltäneenä kolmena kalenterivuotena aiheutuneiden mainittujen kustannusten keskiarvosta vähennettynä valtionosuudella, jonka kunnan arvioidaan tämän lain 13 §:n nojalla saavan katmaksun määrittämistä vuotta 60 prosentin osaan kustannuksista. Jos saatu valtionosuus

poikkeaa arvioidusta valtionosuudesta, otetaan muutos huomioon seuraavan vuoden katmaksuprosenttia laskettaessa.

8 §

Kadun kunnossapitokustannuksina pidetään kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain (669/78) 3 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneita kustannuksia lukuun ottamatta sanotun lain 8 §:n 2 ja 3 momentissa, 13 ja 19 a §:ssä tarkoitettuja kustannuksia.

9 §

Ennen 1 momentissa tarkoitettua päätöksen tekemistä on sitä koskeva ehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty. Muistutus ehdotuksen johdosta on jätettävä kunnanhallitukselle nähtävilläpitoajan kuluessa.

10 §

Katmaksu määrätään täysinä markkoina. Kunnanhallitus voi ottaen huomioon katmaksujen perinnästä vuosittain aiheutuvat kustannukset, päättää markkamäärän, jota pienemmät katmaksut jätetään perimättä.

10 a §

Jos katmaksun määrittämisestä ja perimisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset ovat kohtuuttoman suuret katmaksuna perittäviin kustannuksiin verrattuna, kunnanhallitus voi vahvistettuaan 9 §:n 1 momentissa tarkoitettuja kustannukset päättää, että kustannukset siirretään perittäviksi seuraavan katmaksun yhteydessä. Kustannusten perintää voidaan siirtää enintään kaksi vuotta.

Kiinteistön omistajan ja haltijan vaihtuessa on maksuvelvollisuudesta soveltuvin osin voimassa mitä 19 §:n 1 momentissa säädetään.

11 §

Verotoimiston on ilmoitettava veropiirin alueella olevien kuntien kunnanhallituksille kiinteistöille 4 §:n 1 momentin nojalla määrää-

tyt arvot ja tarvittaessa niiden perusteet katumaksun määräämisvuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Tarvittaessa verotoimiston on toimitettava arviomiesten käytettäviksi kiinteistöjen arvojen määräämistä varten tarpeelliset verotoimistossa olevat kiinteistöjä koskevat muutkin tiedot.

Kunnan viranomaiset ovat velvolliset pitämään salassa 1 ja 2 momentissa tarkoitettut arvot ja tiedot.

Erinäiset säännökset

16 §

Kunnanhallituksen päätökseen, jolla maksuvelvolliselle on määrätty ja maksuunpantu katumaksu, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maksuvelvollinen, joka on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen, saa kirjallisesti vaatia siihen kunnanhallitukselta oikaisua. Oikaisua saa samalla vaatia myös katumaksun perusteena olevaan kiinteistön 4 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti vahvistettuun arvoon. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten osalta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluessa katumaksun määräämisvuoden päättymisestä. Päätökseen, johon voi vaatia oikaisua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

17 §

Jos katumaksu laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä, kunnanhallitus voi oikaista katumaksun varattuaan sitä ennen maksuvelvolliselle tilaisuuden tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikaisu voidaan tehdä viimeistään kahden vuoden kuluessa katumaksun määräämisvuoden päättymisestä.

Muutoksen hakemisesta ja oikaisun vaatimisesta tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä 16 §:ssä säädetään.

17 a §

Edellä 16 §:ssä tarkoitettua oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta sen läänin lääninoikeudelta, jonka alueella kiinteistö sijaitsee, 30 päivänä kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valitusoikeutta ei kuitenkaan ole, jos se

katumaksun määrä, jonka osalta kunnanhallituksen ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti ei ole enemmän kuin 200 markkaa.

17 b §

Lääninoikeuden päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valittaa ei kuitenkaan saa, paitsi milloin asianomaiselle myönnetään 17 c §:ssä säädetty valituslupa, jos se katumaksun määrä, jonka osalta lääninoikeuden ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti on pienempi kuin 2 000 markkaa.

17 c §

Valituslupaa haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi.

17 d §

Lupahakemus on toimitettava lääninoikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona päätöksen tiedoksisaanti on tapahtunut.

Muutoin on noudatettava muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n 6 momentin sekä 13 b ja 14 §:n valituslupaa koskevia säännöksiä.

18 §.

Katumaksu on suoritettava päätöksessä ilmoitettuna aikana mahdollisesta oikaisuvaatimuksesta tai valituksesta huolimatta. Jos katumaksua ei makseta kunnanhallituksen määräämässä ajassa, erääntyneelle määrälle on suoritettava korkoa 12 prosenttia erääntymispäivästä.

19 §

Jos katumaksu oikaisuvaatimuksen tai valituksen johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, on kunnan suoritettava liikaa maksettu määrä, jos se on vähintään 10 markkaa, takaisin sekä korkoa 12 prosenttia vuodessa maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

20 §

Jos kiinteistölle määrättyä katumaksua on erittäin painavasta syystä pidettävä ilmeisen kohtuuttomana, voi kunta hakemuksesta alentaa katumaksua.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

23 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella. Tarkempia ohjeita lain soveltamisesta antaa tarvittaessa sisäasiainministeriö ja valtionosuuden ja -avustuksen osalta liikenneministeriö.

25 §

Katumaksu määrätään vuonna 1981 yhdeksi kolmasosaksi ja vuosina 1982—84 kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta.

Jos vuosina 1982—84 perittäviä kustannuksia siirretään 10 a §:n 1 momentin nojalla perittäviksi seuraavan vuoden katumaksun yhteydessä, on otettava huomioon, mitä 2 momentissa säädetään.

28 §

Jos tämän lain soveltamisesta aiheutuisi lain

voimaantulosta laskettavan viiden vuoden siirtymäkauden aikana, että katumaksu kunnan erityisten olosuhteiden johdosta muodostuisi joidenkin kiinteistöjen osalta poikkeavan suureksi ja kiinteistölle ilmeisen kohtuuttomaksi, sisäasiainministeriö voi asianomaisen kunnan esityksestä päättää, että katumaksu peritään näiltä kiinteistöiltä asianomaisena vuonna laskelmallista määrää pienempänä.

29 §

Kunnanvaltuusto voi päättää, ettei tätä lakia ole vuosina 1982—84 sovellettava sellaisella rakennuskaava-alueella taikka sen yhtenäisellä osalla, jolla on vain vähäisiä rakennuksia ja jolla ei ole kaavan mukaiseen rakentamiseen soveltuvaa tiestöä. Sama koskee rakennuskaava-aluetta, jonka kaava on päätetty kumota.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1982.

Lain 16—17 d §:ää sovelletaan jo vuodelta 1981 määräytyistä katumaksuista tehtäviin valituksiin.

Lain voimaantullessa lääninoikeudessa vireillä olevat valitukset, joiden osalta kunta ei siihen mennessä ole antanut selitystä, siirretään asianomaiselle kunnanhallitukselle käsiteltäväksi 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuina oikaisuvaatimuksina.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1982

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ministeri Mikko Jokela

Laki

kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (669/78) 1 §:n 3 momentti, 4 ja 8 §, 13 §:n 2 momentti, 15 § sekä 18 §:n 1 ja 2 momentti sekä

lisätään lakiin uusi 8 a ja 19 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty kiinteistönomistajasta ja kiinteistöstä, koskee vastaavasti tontinvuokra- tai maanvuokrasopimuksen nojalla kiinteistön haltijana olevaa vuokramiestä *sekä vuokra-alueella olevia rakennuksia ja laitteita.*

Mitä 1 ja 2 momentissa on säädetty kiinteistönomistajasta ja kiinteistöstä, koskee vastavasti tontinvuokra- tai maanvuokrasopimuksen nojalla kiinteistön haltijana olevaa vuokramiestä.

2 luku

Kunnossapito

4 §

Kadun *ja jalkakäytävän* kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin pitää *kunnossa* tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjunnasta jalkakäytävällä.

Jalkakäytävällä olevien suojakaiteiden, liikennemerkkien ja muiden laitteiden sekä kasvavien puiden hoito ja kunnossapito kuuluu kunnalle.

Tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuja ja sadevesikouru vapaana lumesta ja jäätä.

4 §

Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja jää sekä huolehtia liukkauden torjunnasta jalkakäytävällä. *Lisäksi* tontinomistajan velvollisuutena on tarvittaessa poistaa jalkakäytävälle tai sen vierelle kertyneet lumivallit sekä pitää jalkakäytävän viereinen katuja ja sadevesikouru vapaana lumesta ja jäätä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §.

Kunnalla on oikeus *keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan* ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle tämän lain mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä määrättyjen katujen tai tehtävien osalta.

Tätä koskeva päätös, jonka tulee sisältää myös kustannusten laskemisen perusteet, on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

8 §

Kunnalla on oikeus *kokonaan tai osittain* ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle 4 §:n mukaan kuuluvista kunnossapitotehtävistä siten kuin 2—4 momentissa säädetään.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitetut kunnossapitotehtävät huolehtiakseen keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan. Korvauksena perittävän maksun määräämisen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Kunta voi myös päättää, että 1 momentissa tarkoitettujen kunnossapitotehtävien suorittamisesta kunnalle aiheutuneet kustannukset peritään vuosittain päätöksessä määrättävällä alueella sijaitsevien, yleiseen käyttöön luovutettujen katujen varsilla olevien tonttien omistajilta kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti vahvistettujen arvojen mukaisessa suhteessa. Kustannusten vahvistamisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 9 §:ssä on säädetty.

Kunta voi ottaa 1 momentissa tarkoitetut kunnossapitotehtävät suorittaakseen kaikilla kunnan asemakaava-alueilla kokonaan tai osittain, jolloin kustannuksia voidaan pitää kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain 8 §:n 2 momentin mukaisina kustannuksina.

8 a §

Ennen 8 §:ssä tarkoitettua järjestelyä koskevan päätöksen tekemistä on päätösehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä vähintään 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty, tai annettava tiedoksi niille tontinomistajille, joita ehdotus koskee. Muistutus ehdotusta vastaan on jätettävä kunnalle 14 päivän kuluessa ehdotuksen nähtäville asettamisesta tai tiedoksisaamisesta.

Päätös, jolla kunta ottaa huolehtiakseen tontinomistajan kunnossapitotehtävistä 8 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettuun tavoin, on annettava tontinomistajille todistettavasti tiedoksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu päätösehdotus ja päätös voidaan tiedoksiannosta hallintoasioissa annetun lain (232/66) 8 §:n säännösten estämättä antaa tiedoksi myös siten,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

että se annetaan kirjatussa kirjeessä postin kuljetettavaksi tontin osoitteella taikka tiedossa olevalla tontin omistajan tai haltijan muulla osoitteella varustettuna.

3 luku

Puhtaanapito

13 §

Kunnalla on oikeus keskimääräisten kustannusten mukaista korvausta vastaan ottaa huolehtiakseen tontinomistajalle tämän lain mukaan kuuluvista puhtaanapitotehtävistä määrättyjen katujen tai tehtävien osalta.

Tätä koskeva päätös, jonka tulee sisältää myös kustannusten laskemisen perusteet, on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

Korvauksena perittävän maksun määräämisen perusteet sisältävä taksa on alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

4 luku

Erinäiset säännökset

15 §.

Rakennuslautakunnan on yhdessä poliisiviranomaisten kanssa valvottava, että kadun kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus asianmukaisesti täytetään. *Milloin jalkakäytävän päällysteen uusiminen on tarpeen, rakennuslautakunnan on annettava siitä määräys.*

15 §

Rakennuslautakunnan on yhdessä poliisiviranomaisten kanssa valvottava, että kadun kunnossa- ja puhtaanapitovelvollisuus asianmukaisesti täytetään.

18 §

Tämän lain nojalla annettuun rakennuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla lääninhallitukselta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Päätökseen, jonka lääninhallitus on antanut valituksen johdosta tai 16 §:n 4 momentin nojalla, saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Tämän lain nojalla annettuun rakennuslautakunnan päätökseen saa hakea muutosta *lääninoikeudelta valittamalla* 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Lääninoikeuden päätökseen sekä lääninhallituksen 16 §:n 4 momentin nojalla antamaan päätökseen saa hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta valittamalla 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

19 a §

*Jos tämän lain mukaisten velvollisuuksien täyttäminen jonkin tontin osalta olisi erityisestä syystä kohtuuttoman raskasta, voi kunta hake-
muksesta ottaa tontinomistajan kunnossapito-
tehtävät suorittaakseen kokonaan tai osittain*

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

taikka osallistua niistä aiheutuneisiin kustannuksiin.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 19 _____.

Laki

kunnalle suoritettavasta katumaksusta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kunnalle suoritettavasta katumaksusta 31 päivänä elokuuta 1978 annetun lain (670/78) 4 §, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 3 momentti, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 ja 16 §, 18 §:n 1 momentti, 19 §:n 3 momentti, 23 § sekä 25 §:n 2 momentti ja 28 §,

näistä 23 § sellaisena kuin se on 21 päivänä joulukuuta 1979 annetussa laissa (946/79), sekä

lisätään lakiin uusi 10 a, 14 a, 17 a, 17 b, 17 c ja 17 d § sekä 20 §:ään uusi 2 momentti, 25 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 29 § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus***4 §.**

Kiinteistön arvona pidetään tätä lakia sovellettaessa sille viimeksi toimitetun varallisuusverotuksen mukaan vahvistettavaa arvoa ottamatta huomioon tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 46 ja 50 §:ssä tarkoitettuja alennuksia.

Milloin kiinteistölle ei ole vahvistettava verotusarvoa varallisuusverotusta varten tai kiinteistöjaotusta on katumaksun määäämisvuotta edeltäneenä kalenterivuotena muutettu, on kiinteistölle määrättävä arvo niiden perusteiden mukaan, jotka koskevat verotusarvon määäämistä 1 momentissa tarkoitettussa varallisuusverotuksessa.

4 §

Kiinteistön arvona pidetään tätä lakia sovellettaessa sille viimeksi toimitetussa varallisuusverotuksessa verolautakunnan tai muutoksenhakuviranomaisen vahvistamien perusteiden mukaan määrättyä arvoa ottamatta huomioon tulo- ja varallisuusverolain (1043/74) 46 ja 50 §:ssä tarkoitettuja alennuksia. Kiinteistön sijaintikunnan verolautakunta vahvistaa perusteet vastavasti myös kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan ja muun tulo- ja varallisuusverolain 14 §:n 3 kohdassa tarkoitettun yhteisön omistaman kiinteistön arvon määäämistä varten.

Milloin kiinteistölle ei 1 momentin mukaisesti ole vahvistettu arvoa tai kiinteistöjaotusta on katumaksun määäämisvuotta edeltäneenä kalenterivuotena muutettu taikka kiinteistöstä vain osa sijaitsee asemakaavassa rakentamiseen varatulla alueella, kiinteistön arvon määäävät 1 momentissa tarkoitettuja perusteita noudattaen kunnanhallituksen valitsema neljä arviomiestä. Arviomiehistä yhden tulee edustaa kuntaa ja yhden kiinteistönomistajia, minkä lisäksi yksi tulee valita sen veropiirin virkamiehistä,

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Kotimaisen osakeyhtiön, osuuskunnan ja muun sellaisen yhteisön, jonka osakkaan tai jäsenen veronalaisia varoja ovat hänen osuutensa yhteisössä, omistaman kiinteistön arvon määrää sen kunnan verolautakunta, jonka alueella kiinteistö sijaitsee. Muun 2 momentissa tarkoitetun kiinteistön arvon määrää kunnanhallituksen neljäksi vuodeksi kerrallaan valitsevat neljä arviomiestä, joista yhden tulee edustaa kuntaa, yhden kiinteistönomistajia ja yksi tulee valita sen veropiiriin verotoimiston virkamiehistä, johon asianomainen kunta kuuluu. Arviomiesten puheenjohtajaksi tulee valita henkilö, joka ei edusta mainittuja tahoja. Erimielisyyden ilmaantuessa tulee arviomiesten päätökseksi se mielipide, jota useimpien on katsottava kannattaneen, sekä äänen jakaantuessa tasan se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut.

Arvioitavan kiinteistön osalta maksuvelvollisen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä annettava arviomiehille kiinteistön arvon määrittämiseksi tarvittavat tiedot. *Ellei maksuvelvollinen ole tietoja antanut, on arviomiesten arvioitava kiinteistön arvo.*

Liikenne-, vaara- tai erityisalueen samoin kuin muun alueen, jota ei ole asemakaavassa määrätty pääasiallisesti rakentamista varten, arvoa määrättäessä otetaan huomioon alueella olevat rakennukset ja rakennelmat sekä niiden käyttötarkoituksen edellyttämä rakennuspaikka.

johon asianomainen kunta kuuluu. Arviomiesten puheenjohtajaksi kunnanhallitus määrää arviomiehistä sen, joka ei edusta mainittuja tahoja. Arviomiehille valitaan kullekin henkilökohtainen varajäsen. Muutoin arviomiehistä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnallisesta lautakunnasta on kunnallislaissa (953/76) säädetty.

Määrättäessä sellaisen kiinteistön arvoa, joka sijaitsee liikenne-, vaara- tai erityisalueella taikka muulla alueella, jota ei ole asemakaavassa määrätty pääasiallisesti rakentamista varten, tulee ottaa huomioon alueella olevat rakennukset ja rakennelmat sekä niiden käyttötarkoituksen edellyttämä rakennuspaikka.

Arvioitavasta kiinteistöstä maksuvelvollisen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä annettava arviomiehille kiinteistön arvon määrittämiseksi tarvittavat tiedot.

5 §

Jos kiinteistö rajoittuu useaan katuun, määrittyy kiinteistön maksuluokka sen kadun mukaan, joka on laadultaan parhain.

Jos kiinteistö rajoittuu useaan katuun, määrittyy kiinteistön maksuluokka sen kadun mukaan, jolta liikenne kiinteistölle pääasiallisesti tapahtuu.

7 §

Katmaksuprosenttia laskettaessa otetaan kadun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheu-

Katmaksuprosenttia laskettaessa otetaan kadun rakentamisesta ja kunnossapidosta aiheu-

Voimassa oleva laki

tuneina kustannuksina huomioon 60 prosenttia kunnalle katumaksun vahvistamista välittömästi edeltäneenä kolmena kalenterivuotena aiheutuneiden mainittujen kustannusten keskiarvosta vähennettynä kunnan tämän lain 13 §:n nojalla katumaksun vahvistamista edeltäneenä vuotena 60 prosentin osaan kustannuksista saamalla valtionosuudella.

Ehdotus

tuneina kustannuksina huomioon 60 prosenttia kunnalle katumaksun vahvistamista välittömästi edeltäneenä kolmena kalenterivuotena aiheutuneiden mainittujen kustannusten keskiarvosta vähennettynä *valtionosuudella, jonka kunnan arvioidaan* tämän lain 13 §:n nojalla *saavan katumaksun määräämisvuotena* 60 prosentin osaan kustannuksista. *Jos saatu valtionosuus poikkeaa arvioidusta valtionosuudesta, otetaan muutos huomioon seuraavan vuoden katumaksuprosenttia laskettaessa.*

8 §

Kadun kunnossapitokustannuksina pidetään kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossaja puhtaanapidosta annetun lain (669/78) 3 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneita kustannuksia lukuun ottamatta sanotun lain 8 ja 13 §:ssä tarkoitettuja kustannuksia.

Kadun kunnossapitokustannuksina pidetään kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossaja puhtaanapidosta annetun lain (669/78) 3 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneita kustannuksia lukuun ottamatta sanotun lain 8 §:n 2 ja 3 momentissa, 13 ja 19 a §:ssä tarkoitettuja kustannuksia.

9 §

Ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä on sitä koskeva ehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä *muistutuksen tekemistä varten vähintään* 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty.

Ennen 1 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä on sitä koskeva ehdotus pidettävä julkisesti nähtävänä 14 päivän ajan siitä, kun nähtäville asettamisesta on ilmoitettu niin kuin kunnallisten ilmoitusten julkaisemisesta kunnassa on säädetty. *Muistutus ehdotuksen johdosta on jätettävä kunnanhallitukselle nähtävilläpitoajan kuluessa.*

10 §

Katumaksu määrätään täysinä markkoina.

Katumaksu määrätään täysinä markkoina. *Kunnanhallitus voi ottaen huomioon katumaksujen perinnästä vuosittain aiheutuvat kustannukset, päättää markkamäärän, jota pienemmät katumaksut jätetään perimättä.*

10 a §

Jos katumaksun määräämisestä ja perimisestä kunnalle aiheutuvat kustannukset ovat kohtuuttoman suuret katumaksuna perittäviin kustannuksiin verrattuna, kunnanhallitus voi vahvistettuaan 9 §:n 1 momentissa tarkoitettut kustannukset päättää, että kustannukset siirretään

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §.

Verotoimiston on ilmoitettava veropiirin alueella olevien kuntien kunnanhallituksille *verolautakunnan* kiinteistöille määräämät verotusarvot ja 4 §:n 3 momentissa tarkoitetut arvot katumaksun määräämisvuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Kunnan viranomaiset ovat velvolliset pitämään salassa 1 momentissa tarkoitetut arvot.

11 §

Verotoimiston on ilmoitettava veropiirin alueella olevien kuntien kunnanhallituksille kiinteistöille 4 §:n 1 momentin nojalla määrättyt arvot ja tarvittaessa niiden perusteet katumaksun määräämisvuoden maaliskuun loppuun mennessä.

Tarvittaessa verotoimiston on toimitettava arviomiesten käytettäväksi kiinteistöjen arvojen määräämistä varten tarpeelliset verotoimistossa olevat kiinteistöjä koskevat muutkin tiedot.

Kunnan viranomaiset ovat velvolliset pitämään salassa 1 ja 2 momentissa tarkoitetut arvot ja tiedot.

Erinäiset säännökset

16 §.

Katumaksun määräämistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella kiinteistö sijaitsee, 30 päivän kuluessa siitä, kun 12 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnanhallituksen päätös on asetettu nähtäville. Muutosta ei kuitenkaan tässä yhteydessä saa hakea 8 §:ssä tarkoitettujen kustannusten osalta.

16 §

Kunnanhallituksen päätökseen, jolla maksuvelvolliselle on määrätty ja maksuunpantu katumaksu, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maksuvelvollinen, joka on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen, saa kirjallisesti vaatia siihen kunnanhallitukselta oikaisua. Oikaisua saa samalla vaatia myös katumaksun perusteena olevaan kiinteistön 4 §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti vahvistettuun arvoon. Oikaisua ei kuitenkaan saa vaatia 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen kustannusten osalta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu oikaisuvaatimus on tehtävä viimeistään viiden vuoden kuluessa katumaksun määräämisvuoden päättymisestä. Päätökseen, johon voi vaatia oikaisua, on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

17 §

Jos katumaksu laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi on määrätty *virheellisesti* tai jäänyt kokonaan määräämättä, kunnanhallitus voi oikaista katumaksun sen määräämisvuotta seuraavien kahden vuoden kuluessa.

17 §

Jos katumaksu laskuvirheen tai siihen verrattavan erehdyksen vuoksi on jäänyt kokonaan tai osittain määräämättä, kunnanhallitus voi oikaista katumaksun varattuaan sitä ennen maksuvelvolliselle tilaisuuden tulla kuulluksi.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikaisu voidaan tehdä viimeistään kahden vuoden kuluessa katumaksun määräämisvuoden päättymisestä.

Muutoksen hakemisesta ja oikaisun vaatimisesta tässä pykälässä tarkoitettuun päätökseen on voimassa, mitä 16 §:ssä säädetään.

17 a §

Edellä 16 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta sen läänin lääninoikeudelta, jonka alueella kiinteistö sijaitsee, 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valitusoikeutta ei kuitenkaan ole, jos se katumaksun määrä, jonka osalta kunnanhallituksen ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti ei ole enemmän kuin 200 markkaa.

17 b §

Lääninoikeuden päätökseen voidaan valittamalla hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

Valittaa ei kuitenkaan saa, paitsi milloin asianomaiselle myönnetään 17 c §:ssä säädetty valituslupa, jos se katumaksun määrä, jonka osalta lääninoikeuden ratkaisu on ollut asianosaiselle vastainen, ilmeisesti on pienempi kuin 2 000 markkaa.

17 c §

Valituslupaa haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden tutkittavaksi.

17 d §

Lupahakemus on toimitettava lääninoikeuteen tai korkeimpaan hallinto-oikeuteen viimeistään kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona päätöksen tiedoksisaanti on tapahtunut.

Muutoin on noudatettava muutoksenhausta hallintoasioissa annetun lain 12 §:n 6 momentin sekä 13 b ja 14 §:n valituslupaa koskevia säännöksiä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Katumaksu on suoritettava päätöksessä ilmoitettuna aikana mahdollisesta valituksesta huolimatta. Jos katumaksua ei makseta kunnanhallituksen määräämässä ajassa, erääntyneelle määrälle on suoritettava korkoa 12 prosenttia erääntymispäivästä.

Katumaksu on suoritettava päätöksessä ilmoitettuna aikana mahdollisesta *oikaisuvaatimuksesta tai* valituksesta huolimatta. Jos katumaksua ei makseta kunnanhallituksen määräämässä ajassa, erääntyneelle määrälle on suoritettava korkoa 12 prosenttia erääntymispäivästä.

19 §

Jos katumaksu valituksen johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, on kunnan suoritettava liikaa maksettu määrä takaisin sekä korkoa maksupäivästä takaisinmaksupäivään saakka *Suomen Pankin viimeksi mainittuna päivänä käyttämän alimman diskonttokoron mukaan.*

Jos katumaksu *oikaisuvaatimuksen tai* valituksen johdosta poistetaan tai sitä alennetaan, on kunnan suoritettava liikaa maksettu määrä, *jos se on vähintään 10 markkaa,* takaisin sekä korkoa 12 prosenttia vuodessa maksupäivästä takaisinmaksupäivään saakka.

20 §

*Jos kiinteistölle määrättyä katumaksua on erittäin painavasta syystä pidettävä ilmeisen kohtuuttomana, voi kunta hakemuksesta alen-
taa katumaksua.*

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

23 §.

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella. Tarkempia ohjeita lain soveltamisesta antaa tarvittaessa liikenneministeriö.

23 §

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta ja soveltamisesta annetaan tarvittaessa asetuksella. Tarkempia ohjeita lain soveltamisesta antaa tarvittaessa *sisäasiainministeriö ja valtionosuuden ja -avustuksen osalta liikenneministeriö.*

25 §

Katumaksu määrätään ensimmäisellä kerralla yhdeksi kolmasosaksi ja toisella kerralla kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta.

Katumaksu määrätään *vuonna 1981* yhdeksi kolmasosaksi ja *vuosina 1982—84* kahdeksi kolmasosaksi lain muiden säännösten mukaan lasketusta katumaksusta.

Jos vuosina 1982—84 perittäviä kustannuksia siirretään 10 a §:n 1 momentin nojalla perittäviksi seuraavan vuoden katumaksun yhteydessä, on otettava huomioon, mitä 2 momentissa säädetään.

28 §.

Mikäli tämän lain soveltamisesta aiheutuisi lain voimaantulosta laskettavan 5 vuoden siir-

28 §

Jos tämän lain soveltamisesta aiheutuisi lain voimaantulosta laskettavan viiden vuoden siir-

Voimassa oleva laki

tymäkauden aikana, että katumaksu kunnan erityisistä olosuhteista johtuen muodostuisi jonkin maksuluokan kohdalla muihin maksuluokkiin verrattuna poikkeavan suureksi ja kiinteistöille ilmeisen kohtuuttomaksi, sisäasiainministeriö voi asianomaisen kunnan esityksestä päättää, että katumaksu peritään kyseiseltä osin laskelmallista määrää pienempänä.

Ehdotus

tymäkauden aikana, että katumaksu kunnan erityisten olosuhteiden johdosta muodostuisi joidenkin kiinteistöjen osalta poikkeavan suureksi ja kiinteistöille ilmeisen kohtuuttomaksi, sisäasiainministeriö voi asianomaisen kunnan esityksestä päättää, että katumaksu peritään näiltä kiinteistöiltä asianomaisena vuonna laskelmallista määrää pienempänä.

29 §

Kunnanvaltuusto voi päättää, ettei tätä lakia ole vuosina 1982—84 sovellettava sellaisella rakennuskaava-alueella taikka sen yhtenäisellä osalla, jolla on vain vähäisiä rakennuksia ja jolla ei ole kaavan mukaiseen rakentamiseen soveltuvaa tiestöä. Sama koskee rakennuskaava-aluetta, jonka kaava on päätetty kumota.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 19 .

Lain 16—17 d §:ää sovelletaan jo vuodelta 1981 määrätyistä katumaksuista tehtäviin valituksiin.

Lain voimaantullessa lääninoikeudessa vireillä olevat valitukset, joiden osalta kunta ei siihen mennessä ole antanut selitystä, siirretään asianomaiselle kunnanhallitukselle käsiteltäväksi 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuina oikaisuvaatimuksina.
